

Politie op straat tijdens de rellen in Roermond.

© ANP

VANDALISME

Eerst avondklokrellen, nu verspreidt geweldsvirus zich

Trekt de nieuwe geweldsgolf als een virus door het hele land, zoals bij de avondklokrellen? Wat opvalt is dat raddraaiers met bivakmutsen coördineren, hoodies volgen en veel meelopers er alleen maar zijn om te filmen.

DOOR BENTI BANACH

SITTARD

Niet alleen het coronavirus is in alle hevigheid terug, na de avondklokrellen verspreidt ook het geweldsvirus zich weer. Het begon vrijdag in Rotterdam en sloeg over naar andere steden. Is het weer zover? Nederland valt nog niet uit elkaar, zegt socioloog

Mark Levels van de universiteit in Maastricht. „Dat gebeurt als er geweld tussen burgers onderling ontstaat, maar dat zie je nu niet. Het is geweld tegen de staat.” Hij is niet verrast door de protesten. „Het is de klassieke frustratie-agressietheorie: een deel gaat naar binnen, is gelaten of wordt depressief, een deel uit het anders. In de zomer zijn maatregelen ingetrokken. Zo communiceer je ‘we hebben het ergste gehad’. Nieuwe maatregelen hebben dan ook invloed op de vrijheidsbeleving, er wordt iets afgepakt dat eerder is gegeven. Mensen worden kribbiger.” Wel zegt Levels te zijn geschrokken van de ernst van het geweld. „Die vuurwerkbommen zijn gerichte aanvallen, dat vind ik heel heftig. Dat hebben we lange tijd niet gezien. Ik zie mensen met bivakmutsen die een coördinerende rol spelen, er lijkt een soort bevelsstructuur van reischoppers te zijn met daaromheen een groep hoodies.”

De avondklok was echt een andere maatregel. Dat was een motief om voor de vrijheid op te komen. Dat zie ik nu niet.

ADVOCAAT KELLY DOHMEN

Mobieltje in de lucht

Advocaat Kelly Dohmen uit Venlo verdedigde begin dit jaar een man die bij de avondklokrellen was. Hij had een filmpje opgenomen en dat gedeeld op sociale media. Datzelfde gebeurt nu weer op grote schaal. Dohmen: „Ik zie dat zeker de helft een mobieltje in de lucht steekt. Ze filmen alles, doen live verslag voor de hits en trekken zo nieuwe volgers naar hun accounts.” Haar cliënt is vrijgesproken. „We moeten onderscheid blijven maken tussen stenen gooien en ‘ik stond erbij en keek ernaar’.” Ze kan de huidige rellen niet verklaren. „De avondklok was echt een andere maatregel. Dat was een motief om voor de vrijheid op te komen. Dat zie ik nu niet.” Sociale media zijn vaak het eindstation van rellen, maar staan ook aan de wieg ervan. Daar worden mensen gemobiliseerd, zeg maar het Haren-effect, naar het Groningse dorp dat in 2012 overspoeld werd door duizenden jongeren na een oproep voor een verjaardag. Dohmen vraagt zich vaak af wat jongeren daar doen en niet thuis zijn. „Het is meestal nieuwsgierigheid.”

Kopieergedrag

Ook de traditionele media wakkeren het vuur onbedoeld aan, stelt John Wilbers van Jeugdwerk Limburg. „Rotterdam wordt overgenomen, tot in Limburg. Het is kopieergedrag. De grootste groep bestaat uit meelopers, die gedrag gaan vertonen dat ze eerst niet van plan waren.”

In het landelijke debat melden zich ook orthopedagogen, die een beroep doen op de ouders van de relschoppers. Volgens Wilbers heeft dat weinig effect. „Je wilt niet weten hoeveel gebroken gezinnen er zijn. Het is goed om het er thuis over te hebben, maar dat gebeurt in veel gevallen niet. En veel ouders weten niet hoe ze hiermee om kunnen gaan.”

Hij vindt het cruciaal dat activiteiten voor jongeren, zoals sport, doorgaan. Dat maakt de huidige lockdown milder. Maar de coronapas weerhoudt veel jongeren ervan naar de sportschool te gaan. Ook boksschool Olympus in Maastricht heeft tien leden verloren. „Eén is al te veel. Jammer,” zegt Dis Paulussen, „want onze sport heeft een ontstressende werking. En als mensen hier komen, probeer ik ze uit die negatieve spiraal te halen. Als ze beginnen te twifelen, heb je al een opening. Daarna ga je lekker trainen. Beter dat ze hun agressie op een stootzak uitleven dan op een winkel.” De staat is de zondebok. Levels: „Ik merk onvrede over drie dingen: het vuurwerkverbod, de maatregelen en de regering in het algemeen.” Toch ligt bij de staat ook de oplossing. „Het grootste deel is gevoelig voor politie, zag je tijdens de avondklokrellen. Die waren na vijf dagen over toen de politie voldoende had opgeschaald. Dat maakte indruk.” John Wilbers: „Leg de nadruk op positieve dingen. Als je naar de journaals kijkt, zie je een stortvloed aan negativisme. Als volwassene kun je dat nog op een rijtje zetten, voor een jongere is dat een stuk lastiger.”